

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства



„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

“ 01 ”

у 2021

року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Перекладацькі країнознавчі студії: практичний курс перекладу (французька мова)»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація : 035.055 Романські мови і літератури (переклад включно) – перша французька

Освітня програма: 035.055.03 Мова і література (французька)

Освітній рівень: перший (бакалаврський)



2021-2022

Розробник:

Ананьєва Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

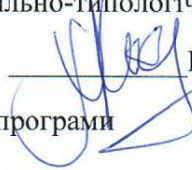
Викладач:

Ананьєва Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства.

Протокол від 31 серпня 2021 р. № 1

Завідувач кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

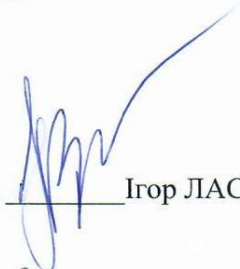
 Русудан МАХАЧАШВІЛІ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

(керівником проектної групи)

Мова та література (французька)

_____._____.2021 р.

Гарант освітньої програми (керівник проектної групи)  Ігор ЛАСКА

Робочу програму перевірено

01.09.2021 р.

Заступник директора Інституту філології  Людмила ЗАЯЦЬ

Пролонговано:

на 21 /22 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2021р., протокол №____

на 22 /23 н.р. _____ (_____), «____» _____ 2022р., протокол №____

1. Опис навчальної дисципліни

«Перекладацькі країнознавчі студії: практичний курс перекладу (французька мова)»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
«Перекладацькі країнознавчі студії: практичний курс перекладу (французька мова)»	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання навчання та оцінювання	французька, українська
Загальний обсяг кредитів / годин	2/60
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	32
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	24
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна є нормативною. Викладається протягом четвертого семестру.

Метою курсу теорії та практики перекладу є набуття студентами теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності у двох напрямках : з французької мови на українську і з української на французьку.

Завдання – набуття студентами необхідних умінь і навичок у таких видах перекладу:письмовий переклад текстів публіцистичного, наукового, офіційно-ділового стилів за фахом студентів; письмовий і усний реферативний і анотаційний переклад текстів публіцистичного і наукового стилів .

Додатковим завданням є розвиток навичок і умінь в основних видах мовленнєвої діяльності французькою мовою.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент **повинен знати:**

- основні поняття теорії перекладу;
- фундаментальні проблеми перекладознавства;
- закономірності і структуру перекладацького процесу як особливого, спеціалізованого виду мовленнєвої діяльності;
- види усного і письмового перекладу;
- види адекватності перекладу;
- види лексичних, граматичних і стилістичних розбіжностей між іноземною і українською мовою;
- рівні еквівалентності у перекладі;
- перекладацькі прийоми і трансформації (додавання і опущення слів, конкретизація, генералізація, синонімічна заміна, антонімічний переклад, смислове узгодження, адаптація, ампліфікація, експлікація, компенсація, логічне переосмислення, перестановки, поєднання і розділення речень) ;
- структурні і лексико-граматичні особливості реферативного перекладу;

- критерії оцінки якості перекладу.

уміти:

1) здійснювати

- письмовий переклад текстів публіцистичного, офіційно -ділового і наукового стилів відповідно до фаху студентів;

- усний послідовний (абзацно-фразовий) переклад у професійнозначущих сферах: суспільно-політичній, фахово-діловій, науково-фаховій;

- усний реферативний переклад аудіотекстів і матеріалів електронних засобів масової інформації;

- письмовий і усний реферативний переклад текстів публіцистичного і наукового стилів.

2) володіти перекладацькими прийомами і трансформаціями;

3) відрізняти вільні словосполучення від усталених;

4) розуміти значення слова у вузькому і широкому контексті;

5) знаходити відповідники і перекладати інтернаціоналізми, виділяючи при цьому „несправжніх друзів перекладача” ;

6) знаходити відповідники і перекладати фразеологізми, безеквівалентну лексику, власні імена, скорочення і аббревіатури, цитати.

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких загальних компетентностей:

ЗК 5 – здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;

ЗК 6 – здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 7 – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8 – Здатність працювати в команді та автономно;

ЗК 9 – Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Також, таких фахових компетентностей:

ФК 2 – здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 4 – здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди французької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6 – здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв’язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7 – здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту французькою мовою.

ФК 9 – усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 10 – здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 11 – здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12 – здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13 – *лексико-граматична компетентність передбачає:* володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.

ФК 14 – *мовленнєво-фонетична компетенція передбачає:* знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (наголос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та сформованість фонематичних навичок мовлення (рецептивних і репродуктивних); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

ФК 15 - *інтераційна компетентність передбачає:* уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.

ФК 16 - *країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає:* знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в різних ситуаціях міжкультурної взаємодії.

ФК 17 - інформаційна комунікативно – технічна компетенція: обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних.

ФК 18 - перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, умінь їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом.

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

ПРН 1 – вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та французькою мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 3 – організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4 - розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5 - співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6 - використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 7 - розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9 – характеризувати діалектні та соціальні різновиди французької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10 - знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11 - знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземні мовами.

ПРН 13 — аналізувати й інтерпретувати твори української та французькомовної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 14 - використовувати французьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15 - здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16 - знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 18 – Мати навички управління комплексними діями або проєктами у розв’язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах.

ПРН 20– володіти мовою фаху на рівні B2-C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

ПРН 21 - перенести знання та вміння у перекладацьку практику з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій; володіти практичними навичками моделювання процесу перекладу; організовувати процес перекладу.

4. Структура навчальної дисципліни

«Перекладацькі країнознавчі студії: практичний курс перекладу (французька мова)»

Назва змістових модулів, тем	У с ь о г о	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:				М	С
		Л е к ц і ї	С е м і н а р и	П р а к т и ч н і	Л а б о р а т о р н і		
						о д у л ь н и й к о н т р о л ь	а м о с т і й н а
Змістовий модуль I. La théorie de la traduction. Notions de base de la théorie de la traduction							
Тема 1. Renseignements généraux sur la traduction.	8			4			4
Тема 2. Correspondances lexicales dans la traduction	10			6			4
Тема 3. Adaptation pragmatique dans la traduction	10			6			4
Модульний контроль	2					2	
Разом	30			16		2	12

Змістовий модуль II. Les transformations grammaticales dans la traduction							
ТЕМА 1. Les unités morphologiques et leur rôle dans la traduction	8			4			4
ТЕМА 2. Les éléments de la syntaxe et leur traduction	10			6			4
Тема 3. Les transformations	10			6			4
Модульний контроль	2					2	
Разом	30			16		2	12
Разом у IV семестрі	60			32		4	24

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

La théorie de la traduction. Notions de base de la théorie de la traduction

ТЕМА 1. Renseignements généraux sur la traduction.

1. Objet d'étude de la théorie de la traduction
2. La notion de la traduction
3. La structure informative du texte et ses éléments de base

ТЕМА 2. Correspondances lexicales dans la traduction

1. Polysémie dans la traduction
2. Le mot hors du contexte
3. Le lexique sans équivalents

ТЕМА 3. L'adaptation pragmatique dans la traduction.

1. Les mots désignant les réalités et leur traduction
2. Les noms propres et la traduction
3. L'adaptation pragmatique des internationalismes
4. Les phénomènes phraséologiques dans la traduction

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Les transformations grammaticales dans la traduction

ТЕМА 1. Les unités morphologiques et leur rôle dans la traduction

1. Traduction du groupe nominal
2. Particularités de la traduction des pronoms démonstratifs

3. Pronom « on »
4. Les verbes avec préfixes en ukrainien et leur traduction
5. Les prépositions en ukrainien et en français

ТЕМА 2. Les éléments de la syntaxe et leur traduction

1. Ordre des mots
2. Les espèces de propositions
3. Le prédicat et les constructions factitives et causatives
4. Termes secondaires
5. Subordonnées et leurs équivalents

ТЕМА 3. Les transformations

1. Concrétisation des notions
2. Généralisation des notions
3. Transposition
4. Réduction
5. Compensation

6. Контроль навчальних досягнень

Розрахунок рейтингових балів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Семестр IV	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	-	-	-
Відвідування семінарських занять	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	16	16
Робота на семінарському занятті	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	16	160
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної роботи	25	2	50
Разом		-	276
Максимальна кількість балів: 276			
Розрахунок коефіцієнта: 2,76			
Підсумковий контроль		залік	

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів передбачає планове виконання ними наступних завдань: написання доповіді на певну тему; письмова творча робота на певну тему; проведення презентації творчого проекту одноосібно чи в співавторстві.

Змістовий модуль 1

Тема 1. La théorie de la traduction. Notions de base de la théorie de la traduction

1. Підготувати доповідь на тему: Les traducteurs et l'activité de traduction en XIX-XX siècle. Les traducteurs de notre époque.

Тема 2. Компетенція перекладача. Основні комунікативні функції перекладача. Перекладач як інтерпретатор. Перекладач як творець тексту на мові перекладу.

2. Підготувати презентацію на тему : La structure informative du texte. Différentes espèces de l'information /Denotative, conotative, sociolocale, chronologique, temporelle, socioculturelle.

Тема 3. Типи перекладацьких трансформацій. Лексичні проблеми перекладу з французької на українську та з української на французьку.

3. Підготувати доповідь на тему: Les mots désignant les réalités et leur traduction.

Змістовий модуль 2

Тема 1. Les unités morphologiques et leur rôle dans la traduction

1. Підготувати доповідь на тему: Les particularités de la traduction de différents types de propositions d'après leur structure et d'après leur type communicatif.
2. Підготувати доповідь на тему: Problèmes de traduction des constructions factitives et causatives.
3. Підготувати доповідь на тему: Les problèmes de traduction des propositions infinitives, propositions participiales, participe présent et gérondif.

Тема 2. Les éléments de la syntaxe et leur traduction

1. Створити свій власний переклад з французької на українську мову фрагменту з художнього твору в прозі та пояснити особливості трансформації синтаксичних одиниць.
2. Створити власний переклад поетичного тексту, пояснити особливості трансформацій.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Підготовка студентами самостійного творчого завдання передбачає перевірку володіння відповідною лексикою та граматичними структурами, дотримання стилю завдання, що виконується; демонстрація якісного володіння писемним та усним мовленням.

Карта самостійної роботи студента

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
IV семестр			
Модуль 1	Письмова робота, усна відповідь	30	I-X
Модуль 2	Письмова робота, усна відповідь	20	XI-XVIII
Разом		50 балів	

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова

Максимальна кількість балів: 25 балів

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 5 завдань, правильне виконання яких оцінюється у 5 балів.

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: залік

Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю

1. L'objet d'étude de la théorie de traduction et ses rapports avec d'autres branches scientifiques.
2. La notion de traduction.
3. La structure informative du texte et ses éléments de base.
4. La théorie des correspondances régulières.
5. Les types de correspondances lexicales interlinguistiques.
6. Les mots désignant les réalités et leur traduction.
7. Les noms propres dans la traduction.
8. L'adaptation pragmatique des internationalismes.
9. Les phénomènes phraséologiques dans la traduction.
10. Les transformations grammaticales de la traduction.
11. L'assemblage et dislocation des phrases. La traduction des tournures participiales absolues.
12. La notion de style dans la théorie de la traduction.
13. Les caractéristiques des styles.
14. Les problèmes particuliers de la traduction littéraire.
15. Les critères d'évaluation de la qualité des traductions.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта

IV семестр

Разом: 60 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 24 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		
Назва модуля	Змістовий модуль І. Теоретичні завдання перекладу. Практичні завдання перекладу з французької на українську та з українську на французьку.				Граматичні завдання перекладу та стилістичні особливості при перекладі текстів.		
Кількість балів за модуль	143				133		
Практичні	1-2	3 -5	6-8		9-10	11-13	14 -16
Теми практичних занять: 18	Тема 1.	Тема 2.	Тема 3.		Тема 1.	Тема 2.	Тема 3.
Бали за відвідування 1	2	3	3		2	3	3
Робота на практичних заняттях 180	20	30	30		20	30	30
Всього балів	198						
Самостійна робота (всього 50)	30				20		

балів)		
Поточний контроль	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
Підсумковий контроль	Максимальна кількість балів – 276 балів	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гак В.Г., Григорьева Б.Б. Теория и практика перевода. Французский язык. – М., “Интердиалект”, 2003.
2. Кириленко К.І., Сухаревська В.І. Теорія і практика перекладу (французька мова). Навчальний посібник. – В. , Нова книга, 2003.
3. Миньяр-Белоручев Р.К. Курс усного перевода. Французский язык. – М., Московский лицей, 1999.
4. Скворцов Г.П. Учебник по усному последовательному переводу. Французский язык. – С.-П., Изд. Союз, 2000.
5. З.О. Гетьман, І.С.Орлова Теорія і практика перекладу з французької мови на українську.-К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський Університет», 2010.-223 с.

Додаткова література

1. Коптілов В. Теорія і практика перекладу. К, 2003.
2. Максименко О.В. Усний переклад: теорія, вправи, тексти (фр. мова), К, 2005.
3. Чередниченко О.І., Коваль Я.Г. Теорія і практика перекладу. Французька мова: Підручник. – К., Либідь, 1995.